

גנזי המלך

ארבע כנפות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

251

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהָרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ.

"שלא תמות, כדרך שמת פלוני"

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

הדברים נאמרים ביותר בזמן הזה, שכל העולם כולו נמצא בפתח מתמיד מפני הבאות ויודעי דבר מעידים ואומרים: כי זה זמן רב לא היה עם ישראל בסכנה חמורה כ"כ כמו בימים אלו, מכל מקום כאשר נתבונן בהנהגתינו לא נראה שום שינוי כלל לעומת הנהגתנו בימים כתיקונם והשאננות והשלוחה מנת חלקנו ואין מורגש כלל בקרב בני התורה תוספת חזק בתורה ויראת שמים כיאות לימי סכנה אלו ובאמת יפלא מאד היאך איננו חוששים מאימת הדין ומדוע אין ניכר זאת אצלנו.

אך באמת אינה תמיהה כלל;

שהרי חזינו אדם הבא בימים ורואה שכחותיו הולכים ודלים ואינו יודע כלל מה יקרהו למחר ומ"מ אינו חושש כלל מאימת יום הדין! והרי ביותר עליו לחשוש שעומד בסכנה כל עתידו בעולם הבא ואינו יודע אם יזכה לעוה"ב, או שח"ו ירש גהינם. וזו באמת שאלת חז"ל ('שבת' לא:): **לא דיין לרשעים, שאינם חרדין ועצבין ליום המיתה, אלא, שלכם בריא להם כאלום' ועדין חושבים לחטוף את כל הנאות העולם, כאילו וכל העולם כולו שייך להם.**

והסבה לכך מבואר ברבנו יונה (שער שני יז): **ויש אנשים אשר לא ירגישו בענין המות לעשות צידה לדרך ולתקן מעשיהם ולא יעלו על לבם יום מותם, עד יום באו. והם נמשלים ככהמות אשר לא**

דברי חז"ל אלו הם יסוד גדול בדרכי למוד המוסר; אנו מסתפקים בידעה בעלמא וסבורים שע"ז כבר מיטיבים אנו את דרכינו. ובאמת מצבנו הוא שאיננו מכירים כלל במחלתנו ואיננו סבורים כלל שזקוקים אנו לרופא. וא"כ היאך יש לנו תקוה לתקון דרכינו, הרי אף אהרן הכהן הוצרך לחזק את עצמו בהכרה זו של **"אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהָרֹן"**, היינו: שמעשהו זה יביאהו למיתה! וזה הכלל בדרכי העבודה, שחייב אדם לדבר עם עצמו תמידית באופן של אזהרה והתראה מפורטת, שמעשה החטא גורם למיתה 'כשם שמת פלוני וללא חכמת המוסר איננו מכירים כלל בזאת! ומשום כך מצבנו עגום ועלוב כל כך, שאיננו יודעים כלל להשתמש בתרופות שיועדו בשבילנו.

ופירש"י: **'מה תלמוד לומר? היה ר' אלעזר בן עזריה מושלו: "משל לחולה שנכנס אצלו רופא, אמר לו: אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב." בא אחר ואמר לו: "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב, שלא תמות כדרך שמת פלוני! זה זרזו, יותר מן הראשון". לכך נאמר: "אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהָרֹן"**.

חזינו, כמה זהירות וזירוז צריך אדם. שבאמת החולה בעצמו אף ללא אזהרה מפורשת, ג"כ חושש מאכילת צונן ומלשכב בטחב, עאכ"כ כאשר בא אצלו הרופא ומוזהירו שידע שדברים אלו גורמים לסכנתו. מכל מקום, עדין אין זו אזהרה גמורה,

אלא רק כאשר יתרוהו ויאמרו לו: **'שלא תמות כדרך שמת פלוני'**, רק באופן כזה נקראת אזהרה וזירוז.

וברמב"ן הוסיף בזה וז"ל: **'ועל דברי רבותינו (ת"כ א ג) שאמרו: "שלא תמות כדרך שמת פלוני, זה זרזו, יותר מן הראשון", יהיה טעם הכתוב שאמר השם למשה בלשון הזה אחרי שמתו שני בני אהרן: "בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' " אמור אלינו: שלא "יבא כָּל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ... וְלֹא יָמוּת" היינו: דאף לאהרן הכהן הוצרך השי"ת להזהיר כלשון הזה; שלא ימות כדרך שמתו בניו! ונוראות הדברים, הרי לאהרן הכהן בחירה ה' היה לכאורה, צריך להספיק גוף האזהרה שלא יעבור את דבר ה'! מ"מ לא הסתפק בזה הקב"ה והזהירו אזהרה מפורשת **"שלא תמות כדרך שמת פלוני"**.**

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

1 >>> המשך מעמ' 1

ירגישו בענין המות, עד יום הטביחה'. זה מצב האדם; שכל זמן שהשכל אינו פועל בקרבו, הרי הוא כבעל חי ממש. וכנאמר: **"אל תהיו כסוס כפרד אין הין"** (תהלים' לב). ואין הרברים כמליצה בעלמא, אלא פשוטו כמשמעו; **"כסוס כפרד"**! כל זמן שחי אדם ונפשו פועלת וחיים בקרבו ההרגשים, הרי הוא אדם המדבר. אמנם בשעה שהרגשיו מתים, הרי הוא בעל חי ממש! והבהמות אינן מרגישות ביום המות, עד הגיען לבית המטבחיים.

ולכן מבוארים שפיר דברי חז"ל בהתעוררות ממיתת בני אהרן; שבשעה שרוצה להתחזק ולהתעורר, אינה מספקת הידיעה שמתו בני אהרן על חטא זה, אלא חייב לומר לעצמו ולחזור ולשנן: **"אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב, שלא תמות כדרך שמת פלוני"** ובשעה שלא יעבוד על עצמו בצורה כזאת של המחשה ממשית, לא יתעורר מאומה. וכיון שאיננו מתעוררים ומחזקים את עצמנו באופן הנזכר, משום כך, אין מורגשת התעוררות כלל בימים אלו, למרות מצב הסכנה.

סוד נוסף יש בענין והוא הסבה לחוסר ההתעוררות בימים אלו: יש באדם מדת אכזריות לאין שעור, דואג רק לעצמו ואינו חושב על זולתו כלל וסבור שרק לאחרים יקרה אסון ופגע בימי הסכנה והוא ינצל מכל זה. ועוד סבור כי טוב שיקרה כעין זה, שהרי כאשר יבוא מלחמות על ישראל תתקרב הגאולה ויבוא משיח במהרה ובטוח בעצמו שיזכה לראות בגאולה העתידה ורק אחרים יפגעו בימי העקבתא דמשיחא ולכן אינו חושש כלל, אלא מקוה בעצמו לראות את הגאולה ומאשר יפגע העולם כולו, אין זה נוגע אליו.

אך באמת חייבים אנו לדעת כי עלינו מאד לחשוש ולירא מאימת ימי העקבתא דמשיחא ובחז"ל איתא שכמה אמוראים חששו מאד מחבלי המשיח (סנהדרין' צח:). וראה ב'אמונות ודעות' (מאמר ח) לרבנו סעדיה גאון שהאריך בענינים אלו ועי"ש שכתב: דאיכא ב' אפשרויות לביאת המשיח, או שיבוא ע"י תשובה ומעש"ט, או שיגיע בזמן הקץ וז"ל: **"זכבר ידענו שאם לא נשלים תשובתנו, נמתין עד הקץ. אך לא יתכן שיושלם הקץ ויבוא המשיח ואנחנו חוטאים, שהרי הגלנו מפני חטאינו וכאשר תבוא הגאולה ואנו עדין חוטאים נמצא שכל הגלות לשוא. אבל קדמונינו ז"ל קבלו שתקראנה צרות רבות ורעות שנבחר בעבורם התשובה ונהיה ראויים ליגאל. הוא מה שאמרו חז"ל (סנהדרין' צז:): 'אם ישראל עושים תשובה נגאלין! ואם לאו? מעמיד עליהם מלך שגזירותיו קשות כהמן והם עושין**

תשובה ונגאלין" עי"ש.

וכדי להתעורר, חייבים אנו להתכונן ברעות הגדולות שקרו בעת חרבן אירופה, שלפני המלחמה לא עלתה בדעת איש שיתכן והאסון יגדל כל כך ואף אלו שחששו שמה תקרא מלחמה, סברו שתהא כשאר המלחמות שחלק יסבלו, אך לשאר יהיה שלום וישארו הכל בחיים. אף עתה עלינו לחשוש שמה תהיינה צרות רבות ורעות שלא עלו על דעת איש ורק כשנתעורר בדרך זו **"שלא נמות כדרך שמת פלוני"** נוכל לשוב בתשובה.

הדרך שייגיע לתשובה: שיכיר האדם את עצמו וידע מה מצבו בעולמו: **"זאת תהיה תורת המצרע"** (ויקרא' יד) **"טמא טמא יקרא"** (שם יג). הדרך הראשון שידע כי **"טמא"** הוא ולאחר שקורא לעצמו **"טמא"** ומכיר את מחלתו, אז יש תקוה שימצא מזור למחלתו. איתא במדרש: שהמצורע **"בגדיו יהיו פרמים וטמא טמא יקרא"**, **"שאינו הקב"ה חפץ בקילוסו של רשע"** ורק בעת שמכיר בחטאו ובטומאתו יוכל להגיע לטהרה (ויקרא' טז ד). (אור יחזקאל').

קדושים

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו" (ויקרא' יט ב)

"דבר אל כל עדת בני ישראל" - מלמד; שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי התורה, תלויין בה.

"קדשים תהיו" - הווי פרושים מן העריות ומן העבירה. שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, אתה מוצא קדושה "אשה זנה וחקלה... אני ה' מקדשכם" (ויקרא' כא). **"ולא יחלל זרעו... אני ה' מקדשו"** (רש"י שם).

אורח חיים של אנשי הרחוב השקועים ברדיפת הקנינים והתענוגות, משפיע לדעה ומפריע לאלו הרוצים לחיות ברוח התורה. אולם מצד שני יכולים לשמש חיים מסולפים אלה ספר מוסר נפלא, שעל ידם אפשר להגיע להכרת האמת, לשלילת הרע ובחירה בטוב, שהרי אם נתבונן בסדרי החיים של אנשי הרחוב נמצא בהם אך יגון ואנחה, חיים מלאים פחד ודאגה, נרדפים על צואר ע"י כחות התאוה, פחד ממחלות ופגעים ומאורעות שונים רח"ל.

כל זה מסובך את האדם ומונע ממנו אושר ושלווה והנתונים בסבך זה לא מתבוננים במצבם. צורת חיים זו נוחה

להם ומספקת אותם, החי חיי גוף אין לו שייכות להבנת חיים אחרת, הוא כבול במצבו הרע, עור לכל המתרחש מסביבו ואינו מבחין עד כמה טועה הוא באורח חייו וכי האושר ממנו והלאה, אינו שמח בשלו בעוה"ז וגם לעוה"ב לא יזכה.

מצינו בפרקי 'אבות' (א) בדברי הלל: **'הוא היה אומר: "מרבה בשר, מרבה רימה"**. לפי המבט הישר והמרחיק ראות; אזי כל תוספת בשר בגוף, אינה אלא תוספת רמה ותולעה ותו לא! הנאת רגע של האכילה, היא אפס ולא כלום, **'מרבה נכסים מרבה דאגה'**, רק העני יכול לחיות בשלוה, אם יש לאדם איזה קנין כל שהוא מיד מתווספים לזה דאגות.

האדם מאבד את שלות חייו ונעשה עבד נרצע לשמירת ממונו, שקוע כולו בדאגה וחוסר בטחון וכך הלאה: **'מרבה נשים, מרבה כשפים'**. כל תוספת קניני העוה"ז גורמים צרות לאדם בין לנפשו ובין לגופו, שהרי חיים מאושרים נוצרים דוקא אם קיימת באדם מעלת השלוה והבטחון ואילו מי שהרבה לו מקניני העוה"ז, אך פחד ודאגה מנת חלקו.

התנא מגלה לנו סוד ההצלחה והאושר: **'מרבה תורה, מרבה חיים, מרבה ישיבה, מרבה חכמה. מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה, מרבה שלום. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העוה"ב'**. לזכות בחיים, הדרך לכך היא התורה, ללון בעומקה של הלכה, לתרץ את דברי הרמב"ם בהלכה פלונית, פה קיימת חדות חיים אמיתית, אושר זך ונקי בלי כל דאגה ובלבול, **'אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב'**.

בדרך זו שכל חיותו של האדם היא רק בחכמה, מתפתח ועולה: **'מרבה עצה, מרבה תבונה'**. ההיפך מעמי הארצות השקועים בחיי החומר, שכל זמן שמזקינים, דעתם מיטפשת עליהם! החיים עצמם מורים לנו את הטוב ואת הרע, מה קיים ומה חולף ודמיוני, מה הוא האושר האמיתי לבחור בו ומהו המזויף להתרחק ממנו. אם נסתכל במבט אמיתי וחודר, נגיע להכרה שצריך למאוס ברע ולבחור אך בטוב.

אולם כדי לזכות למבט חיים זה, צריך להמצא תמיד במתח רוחני. וכפי שכותב רבנו יונה בריש השער השני ב'שערי תשובה': **'בני, הזהר לשוב בכל יום ונפשך לטהר, בלעדי תחזה סבה מעוררת וילדי יום יקושון מחשבותיך, כי תזכור את בוראך והיה לך זכרו למשיב נפש... ומיראת ה' ואהבתו והבושה מלפניו, תוסיף מעלה תמיד'**. בחיים כאלה של תוספת מעלה תמיד, משמשים חיי העוה"ז, ספר מוסר, למתבונן בהם. (קובץ שיחות' עמוד 101). ■

הלכה

מדיני יין הקדוש

שו"ע או"ח (רעב) וה'משנה ברורה'

ההלכות שלפנינו מבוססות ונוהגות בכל העדות ללא חילוק

(רע"ב ה סי"ג סי"ד).
 6. נחלקו הדעות אם מקדשין על יין מבושל, או על יין שעירבו בו דבש וכדומה, בכדי למתקו. ובמקום שאין יין זה עולה באכותו על היין שאינו מבושל, יש לחוש לדעת הפוסלים ויקדש על היין שאינו מבושל וללא תערובת דבש. אבל במקום שהיין המבושל טוב יותר משאינו מבושל, ישאל כל אחד לרבו איך לנהוג. (רע"ב ח כג).
 7. אין לקדש על חמר מדינה במקום שמצוי בו יין. ואף אם היין יקר, לא יקדש על חמר מדינה את קדוש הלילה. אבל את קדוש היום, יש מקום לסמוך על המקילין ולקדש בו. ומכל מקום, מצוה מן המובחר לקדש דוקא ביין. (רע"ב ט כט). ■

היין מקדשין עליו. ומ"מ מצוה לברור יין טוב לקדש עליו. (רע"ב א, ג ד).
 4. מצוה לכתחילה לחזור אחר יין אדום בשביל קדוש. ואם אין לו יין אדום, או שהיין הלבן משובח מן האדום, נחלקו הראשונים, אם יוכל לקדש על היין הלבן. ומנהג העולם לקדש עליו. ומ"מ יין שהוא לבן יותר מדי, נכון שלא לקדש עליו, אלא בשעת הדחק. (רע"ב ד, י יב).
 5. יין חי מצוה מן המובחר לערב בו מים ובלבד שלא יערב הרבה ויחליש טעם היין יותר מדי. ויינות שלנו לפעמים טובים יותר בלא תערובת מים. והמברכים על יין שטעמו כטעם מים ואין בו אלא מתיקות חלשה של היין, אין יוצאים בזה ידי חובת קדוש ומברכים ברכה לבטלה.

1. יין שריחו רע, כגון שהסריח מחמת שהניחו בכלי מאוס וכדומה, אף שברכתו בורא פרי הגפן אין לקדש עליו. ואפילו אין לו יין אחר, לא יקדש עליו. ונראה שאף אם עבר וקידש עליו לא יצא ידי חובת קדוש. (רע"ב א, א ב ועיין ביאורה"ל).
 2. יין שעמד מגולה, אין לקדש עליו. אמנם אם אין לו יין אחר, יקדש עליו. וכן אם עמד מגולה רק זמן מועט, אין להקפיד מלקדש עליו בזמנינו, שלא מצויים נחשים. (רע"ב א ג).
 3. יין שהחמיץ טעמו, עד שבני אדם נמנעים מלשתותו אין לקדש עליו ואפילו שריחו דומה לריח היין. אמנם אם הוא להיפך, שריחו דומה לחומץ וטעמו כטעם

דברי אגדה

מצות קידוש שבת בדברים

במוצאי שבת יותר מן האכילה, לפי שכבר קבעו סעודה גדולה ביום, לכבוד השבת. ואין צורך לתת טעם על חייבם אותנו שיהיה בכוס - רביעית. דפחות מזה השעור, אינו ראוי ולא יתעורר לב האדם עליו. ואשר חייבוננו בהדחת הכוס ושלא לטעום כלום עד שיקדש ושיקדש במקום סעודה, כל זה ענפי שרש ההתעוררות שאמרת. ■

אל הדברים, לעולם. ומזה השרש אמרו זכרונם לברכה בגמרא ('פסחים' קו): שאם הפת חביב על אדם יותר, שיקדש על הפת. כי אז מתעורר טבעו יותר למה שהוא תאב. ואף על פי שביציאת היום, לא אמרו כן, אלא שחייבו להבדיל ביין על כל פנים, גם בזה צדקו, כי הם זכרונם לברכה, גם התורה השלמה, יבחרו לעולם ברוב ובאמת, כי רוב העולם יתאוו אל השתיה

כתב רבנו בעל 'החנוך' (לא): 'משרשי מצוה זו, כדי שנתעורר מתוך מעשה זה לזכור גדולת היום ונקבע בלבבינו אמונת חרוש העולם, "פִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' " ('שמות' כ).
 ועל כן נתחייבו לעשות המעשה עם היין, לפי שטבע האדם מתעורר בו הרבה; שהוא סועד ומשמח. וכבר אמרתי לך, כי לפי התעוררות האדם ומעשהו יתפעל

הנהגות צדיקים

אמר לו הגרי"ח סופר: שבת מלכתא נקראת בלשון חכמים 'פְּלָה', כמו שאמרו בגמרא במסכת 'בבא קמא' (לב): 'בְּרֹאוּ וּנְצֵא לְקִרְיַת כְּלָה' וכן אנו אומרים בקבלת שבת: 'לְכָה דוּדֵי לְקִרְיַת פְּלָה... בְּאֵי פְּלָה בְּאֵי פְּלָה' וכ"ד פרקי מסכת שבת הם כנגד כ"ד קישוטי כלה הנזכרים בספר ישעיה. ועוד טעם אמר לו: כ"ד פרקי מסכת שבת מכוונים כנגד כ"ד ספרי התנ"ך, לרמוז שכל המשמר את השבת כראוי כאילו קיים את התורה כולה.
 עם שתי התשובות החלו חזר הנער על האדמ"ור, התייצב בחדרו והשלים את תשובותיו, למשמע דבריו שנאמרו בענוה וחק, הפיקו פני האדמ"ור שביעות רצון וברכו שיצליח בתורה וביראת שמים. ■

הנער יהודה צדקה היה חפץ בכך ולשם כך הגיע קרוב לחצות הלילה ונדחק פנימה עד שהגיע אל האדמ"ור בכבודו ובעצמו.
 לשאלת האדמ"ור מה הוא לומד? השיבו הנער: שהוא לומד משניות מסכת 'שבת'. שאל אותו האדמ"ור: "כמה פרקים יש במסכת שבת?" השיבו: "עשרים וארבעה פרקים". חזר האדמ"ור ושאלו: מה טעם ראו מסדרי המשנה לקבוע בה בדיוק כ"ד פרקים? לא ידע הנער מה להשיבו, אך השתוקק להשיב לרבי על שאלתו, נטל רשות מן האדמ"ור לילך ולברר מה המענה לשאלה זו ופנה לבית הכנסת 'שושנים לדוד' לשאול את פי קרוב משפחתו רבי יעקב חיים סופר צוק"ל בעל ה'כף החיים' שהיה עוסק באותה השעה בעריכת תקון חצות.

❖ ה'אפיקי ים' (פניני ים' שבסוף ספרו אות יד): **כותב:** יקדים בערב שבת קדש, להכין את עצמו לכבוד שבת קדש ויתבונן במה שכתבו הספרים הקדושים, כי באותו זמן שמקבל שבת פה בעולם הזה, יקילו מעליו עונשי גיהנם בעולם הבא. וכבר כתב הרמב"ן ז"ל: כי כל יסורי איוב רח"ל, אינם כלום נגד שעה אחת יסורי גיהנם! והוא חשבון נורא וממילא הוא הדין לענין לצאת מן השבת.
 ❖ בספר 'במעלות השבת' (ג יט) הביא: מה שסיפר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, איך שבשנת תרפ"א הגיע מפולין לירושלים, האדמ"ור מגור בעל ה'אמרי אמת' צוק"ל ובאו המונים לראותו ולקבל את ברכתו, גם

"מישאל ואלצפן וסתרי"

'הנה מיתתו ותשובתו באים כאחד ולכן לא יסרב'

פנינים לפרשה

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת" (טז)
(א)

כתב רבנו יעקב בעל הטורים: 'סמך פרשת יום הכפורים לפרשת נדה, לומר לך; מה נדה תשב ז' נקיים קודם שתטהר, אף ביום הכפורים יש להפריש את הכהן הגדול ז' ימים קודם שיכנס לפנים'.

"וְלָקַח אֶת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים... וְנָתַן אֶהָרֶן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים" (טז ז)

כתב רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': כתוב כאן תיבת: **"שְׁעִירִים"** חסר. והדבר אומר דרשני. וי"ל: שהוא משום, ששני שעירי יוה"כ צריכין להיות שוין לכך נכתב חסר, כאילו היו שער אחד וכמו שפירש רש"י בפרשת 'עקב' על תיבת: **"לָחַת"** שנכתב חסר, בשביל ללמדנו שהיו שניהן שוין. ומה שבסוף הפרשה נכתב: **"וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשְׁעִירִים"** ('ויקרא' יז). ג"כ תיבת: **"שְׁעִירִים"** חסר. שם יש בו טעם אחר והוא: משום שמדבר בעבודה זרה ובעבודה זרה כתוב תמיד בתורה חסר, כמו: **"לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִים"** (שם כו). **"אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים"** (שם יט). והוא משום בזיון העבודה זרה, שהיא חסרה ואין בה שלימות.

"וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֶת ה' מֹשֶׁה" (טז)
(לד)

איתא ב'תורת כהנים' ומובא ברש"י: **'להגיד שבחו של אהרן, שלא היה לובשן לגדולתו, אלא כמקיים גזירת המלך'.** וצ"ב, מה כבוד יש בלבישה זו, הרי בגדי זהב מכובדים יותר מהם? וביאר בזה רבנו ה'חתם סופר':

שלכאורה היה אהרן בוש בבגדי זהב, מפני חלקו בחטא עגל הזהב. וכיון שכך היה לו לשמוח ביום הכפורים שמסיר כושתו ולובש בגדי לבן. לזה השמיענו הכתוב שאדרבה היה נוח לו להתבייש, כדי שתהיה לו כפרה ואף על פי כן, לבש את בגדי הלבן כאשר ציווה ה'.

"וְזָבְחוּ זֶבְחֵי שְׁלָמִים לַה' אוֹתָם" (יז)
(ה)

כתב רבנו ה'אור החיים': היה צ"ל: **"וְזָבְחוּ אוֹתָם זְבַחִים"** ואולי שנתכוון הארון להראות חיבת הקדש אשר חבב עמו ואמר כי זבחי שלמים הם קרבנות המשתתפים בשלחן אחד יחד; בנים ואביהם. והוא אומר: **"שְׁלָמִים לַה' אוֹתָם"** וחזרת תיבת: **"אוֹתָם"** לבני ישראל הזובחים, האמורים בתחלת הכתוב, לא לזובחים'.

והוסיף על כך בזה הלשון: **'על דבר זה לבד תנתק הנפש מנתיקה ותקום לעבודת הקל במסירות נפש מבלי הרגש, להפלט ערבות הנרגש בבחינת אהבתו יתברך בנפש המרגשת בטעימת נועם חיבתו וכל זה קטן הוא להמתחבב לנו עשות לערך המוקדש ממנו יתברך, בבחינת שעשוע חבובינו והרוממות אשר רומם את עם קדושו'.** והדברים מלהיבם לעבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

"וְהִכַּרְתִּי אֶתְּךָ מִקֶּרֶב עַמֶּךָ" (יז י')

כתב רבנו מאיר שמחה מדוינסק בספרו 'משך חכמה': דע וראה, שבאיסור אכילת החלב שאוכל האדם לתיאבון כתוב: **"וְנִכְרְתָהּ"**, בלא ליחס את הפעולה להשי"ת הטוב. אבל באיסור אכילת דם שנפשו של האדם קצה בו כמבואר בסוף מסכת 'מכות' ונמצא שהאוכלו אינו אלא להכעיס כתוב: **"וְהִכַּרְתִּי אֶתְּךָ"**, מיוחס מעשה ההכרתה אל השי"ת שיעשה במכוון.

ומביא בסוף דבריו: מעתה בוא וראה כדיוק הזה גם לענין יום הכפורים, שבפרשת 'אמור' מה שנכתב לגבי איסור האכילה שהוא לתיאבון כתוב: **"וְנִכְרְתָהּ"**, אבל לענין איסור המלאכה שאינה לתיאבון, אלא להכעיס, כתוב: **"וְהִכַּרְתִּי אֶת הַנַּפֶּשׁ"** והיינו: כנ"ל שמיוחס בזה הפעולה להשי"ת. ודו"ק.

"וְלֹא תִקְיָא הָאֶרֶץ אֶתְכֶם" (יח כח)

הביא רש"י: **'משל לבן מלך שהאכילוהו דבר מאוס שאין עומד במעיו, אלא מקיאו. כך ארץ ישראל אינה מקיימת עוברי עבירה'.** ובעונותינו הרבים אכן חרבה עירנו ונוטל כבוד מבית חיינו, גלינו מארצנו ונתפזרנו לבין האומות, עד כי יבא במהרה לציון הגואל, אשר אליו אנו מחויבים לצפות ולהאמין כי בוא יבא בזמן שיגזור עליו הבורא; **'אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלָמָה. בְּבִיאת הַמְּשִׁיחַ. וְאֶף עַל פִּי שִׁיתְמַהֲמַה. עִם כָּל זֶה אֲחַפֶּה לּוֹ בְּכָל יוֹם שִׁיבּוֹא'.** ומהשאלות הראשונות העומדות בדינו של האדם לאחר אריכות ימיו, עומדת השאלה: **'ציפית לישועה?'** ('שבת' לא.). וכבר הרחיב רבנו ה'חפץ חיים' בחבורו 'ציפית לישועה', בכל פרטי החיוב הזה. וראוי לכל איש ישראל לשנן דברי הספר הקדוש ולא יבוש ולא יכלם לעולם שכולו טוב.

ומן הענין להביא בזה, מה שכתב רבנו החיד"א בספרו 'שם הגדולים': על מורנו הר"ר אברהם מדינה שהיה מרבני מצרים בזמן מהר"ם הלוי, ששאל מן השמים על המשיח אימתי יבוא והשיבו לו: **'מי שאל ואל צפן וסתרי'**, כלשון הכתוב: **"מִיִּשְׂאֵל וְאֶלְצָפָן וְסַתְרִי"** ('שמות' ו). ובאו לרמוז לו: מי שאל על כך, הלא הא-ל צפן דבר זה והסתירו. ואף על פי כן חזר שוב לשאול פעם אחרת ששייבו על שאלה זו והשיבו לו: **'הנה מיתתו ותשובתו באים כאחד ולכן לא יסרב'**, כלומר: אם יודיעוהו מתי יבא המשיח, יהא מוכרח למות באותו הרגע תיכף ומיד. ■

לקראת הסוף... אמנון יצחק עם הרב שליט"א

כניסה 10 ש"ח	היכל התרבות נשיאי ישראל 33 ביום ראשון 03/05/09 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30	כרמיאל
כניסה 10 ש"ח	היכל התרבות שדרות העצמאות ביום שני 04/05/09 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30	קרית גת
כניסה 10 ש"ח	מתנ"ס ק. עקרון הרצל 4 ביום חמישי 07/05/09 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30	קרית עקרון

הרצאות מאובטחות © כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" שידור חי באתר 'שופר' וב'שופר ניוזטל' 054-4007779 WWW.SHOFAR.NET

שו"ת חברותא

**"דָּם כָּל בָּשָׂר לֹא תֹאכְלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל בָּשָׂר
דָּמוֹ הוּא כָּל אֲכָלְיוֹ יִכְרֹת"**

הנוגס בתפוח ודם מחניכיו נמרח על התפוח, האם חייב להוריד הדם לפני המשך אכילתו?

'כריתות' (כא:): 'אמר רב: "דם דגים שכנסו אסור". מיתבי: דם דגים ודם חגבים מותר אפילו לכתחלה... כי תניא ההיא מתניא דאית ביה [בדם] קשקשים ויודעו הכל שהוא דם דגים שאינו אסור. כי קאמר רב אסור, דלית ביה קשקשים'.

וכן פסקו הטוש"ע (סו ט): 'דם דגים, אע"פ שהוא מותר, אם קבצו בכלי אסור, משום מראית העין. לפיכך, אם ניכר שהוא של דגים כגון: שיש בו קשקשים, מותר'.

וכתב בספר 'יראים' (קמו): דהא ד'אמר רב: "דם דגים שכנסו אסור" משום דאתי לאחלופי בדם דעלמא. ואפילו דם דגים המכונס מעצמו אסור, ד'כנסו' לאו דוקא, כדמוכח התם, דדם שע"ג הככר, קרי ליה 'כנסו'. ע"כ.

המשך בעמ' 6 <<<

שנשכו וניכר בו דם השיניים גוררו ואוכלו. ושל בין השיניים מוצצו' דהא ליכא דחזי ליה'.

וכן פסקו הטוש"ע (סו י'): 'דם אדם, אם פירש ממנו, אסור משום מראית העין. לפיכך, אם נשך הככר בשיניו ויצא דם משיניו ע"ג ככר, צריך לגררו. אבל שבין השיניים - מוצצו'.

ובשו"ת 'ביע אומר' (ו יו"ד ח) דין: בשאלה אודות מה שנהגו בכמה בתי מלון להגיש לאורחים אחר ארוחה בשרית, כוס חלב שאין בו כל תערובת של חלב אמיתי, אלא הוא חלב צמחוני בלבד, האם אין לחוש בזה 'משום מראית העין' של התיירים המתגוררים במלון שיחשבו שהותרה הרצועה לשתות חלב אחר מאכלי בשר בסעודה אחת. והביא את דברי הגמרא במסכת

מערכת 'חברותא' מיוחדת ל'גנזי המלך'

שאלה: מי שנגס בתפוח ויצא דם מחניכיו ונמרח על התפוח, האם חייב להוריד את הדם מעל גבי התפוח לפני המשך אכילתו?

תשובה: דם אדם ודם דגים אינו אסור באכילה מן התורה. אבל חכמים אסרו לאוכלו 'משום מראית עין', שמא יחשבו אנשים שדם זה, הוא דם בהמה, האסור באכילה מן התורה. ושנינו במסכת 'כריתות' (כא:): 'וב'כתובות' (ס): 'דם שעל גבי ככר גוררו ואוכלו. של בין השיניים מוצצו'. ופירש רש"י: 'דם שע"ג ככר' כגון

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 5 >>>

ומשמע, דאף בלא 'כנסו' בכלי, יש לאסור 'משום מראית העין', כדין 'דם שע"ג ככר'.

וכן דעת הרשב"א ב'תורת הבית' (פה..).

והנה ב'חולין' (ק"ב.): 'אמר שמואל: "ככר שחתך עליה בשר (לאחר שנצלה), אסור לאוכלה. והני מילי דאסמיק והני מילי דאבריה והני מילי דאסמכיה. אבל קלישתא לית לן בה"'. (ופרש"י: 'וה"מ; שהבשר היה אדום והמוהל היוצא ממנו עב. אבל צלול, לאו דם הוא'). ורב הונא חולק וסובר: שמתור. ורבא אכיל ליה וקרי ליה: "חמר בשר"'.
ופסקו הטוש"ע (עו ה): כרבא.

והנה בשו"ת מהר"ח 'אור זרוע' (כד) כתב וז"ל: 'ונראה, דשמואל לא אסר הככר, אלא משום מראית העין, כמו דם השינים שעל הככר, שצריך לגוררו. וכן דם דגים שאין בו קשקשים, אסור משום מראית העין'. ע"כ.

ומפרש"י הנ"ל משמע; דאסר ליה, משום דם. ומכל מקום טעמא בעי לדידן דקי"ל כרבא, אמאי לא חיישינן 'משום מראית העין', כדין 'דם דגים' ו'דם שע"ג ככר'?!
וי"ל ע"פ דברי הרשב"א ב'חולין' (שם) שכתב: ונראה מדברי הראב"ד, שלא התירו רב הונא ורבא, אלא דוקא במוהל שעל הככר. אבל אם פירש לכלי, כהללו שחותכים הצלי על כלי עץ, אסור 'משום מראית העין', דהו"ל כ'דם דגים שכנסו'.

ולא משמע הכי, דהא שמואל גופיה לא אסר אלא ב'דאסמיק' ו'בסמיכתא' ובכה"ג הוא דשרי רבא, אלמא דה"ט דרבא, משום שדם כזה אין לו מראה חזק ואין אדם טועה בכך לדמותו לדם, אלא 'חמר בשר' הוא דקרו ליה. לפיכך אפילו חתכו ע"ג כלי והוא בעין, שרי, ד'חמר בשר' הוא. ע"ש. והובא ב'בית יוסף' (עו).

ובשו"ת הרשב"א (ג רנז) נשאל: מהו לבשל בשר בהמה בחלב אשה? האם

כיון שחלב אשה שפירש מותר, אין בזה איסור כלל. או אסור משום מראית העין, כמו שחששו בדם דגים, שאין בו קשקשים?

והשיב: מסתברא שאסור לבשלו וכל שכן לאוכלו, כל שניכר בו. וראיה מההיא ד'דם דגים שאין בו קשקשים' ומ'דם שע"ג הככר' ש'גוררו'.

והרמ"א ב'דרכי משה' (ס"ס טו) כתב וז"ל: 'שמעתי, שמהרש"ל למד מדין דם דגים שאסור משום מראית העין, לאסור בשר עוף בחלב שקדים, אא"כ הניח מן השקדים אצלו, משום מראית העין. ואין הכרח לדבריו, דשאני דם, שהוא איסור כרת, משא"כ בשר עוף בחלב, שאינו אלא מדרבנן. וכן המנהג פשוט להתיר'.

וכן פסק הרמ"א בהגה (פז ד) וז"ל: 'ונהגו לעשות חלב משקדים ומניחים בו בשר עוף, שהואיל ואינו רק מדרבנן, מותר. אבל בבשר בהמה, יש להניח שקדים אצל החלב משום מראית העין וכמ"ש לעיל (ס"ס טו) לענין דם דגים'. ע"כ.

ולכאורה גם המהרש"ל שאסר, אזיל לטעמיה דס"ל: בשר עוף בחלב, אסור מן התורה וכמ"ש בשמו הש"ך (פז ד).

אולם הב"ח (ס"ס טו) כתב: 'ולי נראה דברי מהרש"ל עיקר, שאף באיסור דרבנן חיישינן למראית העין בפרהסיא. אלא, שלענין לאסור אף בצנעא, לא אסרו, אלא באיסור דאורייתא. ועוד דלקמן (פז) כתבנו: דנקטינן כמ"ד בשר עוף בחלב דאורייתא'. ע"כ.

ומבואר, שלפי תירוצו הראשון, אף באיסור דרבנן חיישינן ל'מראית העין' בפרהסיא. ומסתמיך ואזיל ע"ד התוס' ('כתובות' ס). דהא דאמרינן: 'כל מקום שאסרו חכמים משום מראית העין, אפילו בחדרי חדרים אסור' ('שבת' סד:). היינו: היכא דחשדי ליה דעביד איסורא דאורייתא, אבל באיסור דרבנן לא גזרו עליו 'בחדרי חדרים'. ע"ש. וכן העלה בשו"ת 'באר שבע' (יז). וכן העלה הש"ך (פז ו) כדברי

מהרש"ל, עפ"ד התוספות הנ"ל. אף שהש"ך (שם ד) הסכים להטוש"ע ורוה"פ דבשר עוף בחלב מדרבנן. (ועין ב'שערי דעה' פז).

אולם ה'פרי חדש' (פז ז): הסכים לדברי הרמ"א להקל, בשר עוף בחלב שקדים. דאעיקרא מה שאסר הרשב"א בחלב אשה 'משום מראית העין', חדוש הוא והבו דלא להוסיף עלה, משום דלא גזרינן 'משום מראית העין', זולת מה שנתבאר בש"ס להדיא, שאם לא כן, בואו ונאסור בשר חיה בלי ניקור כדי שלא יטעו להתיר חלב של בהמה. ואם באנו להוסיף מדעתנו, יש לנו לאסור הרבה כיוצא בזה.

וכבר כתב התוספות 'חולין' (קד): שאין לדמות גזרות חכמים זו לזו, אלא במקומות שהש"ס מדמה.

והרמב"ם (מאכלות אסורות רפ"ו): התיר 'דם דגים שכנסן בכלי', אפילו בלא קשקשים ולא חשש ל'מראית העין'.

וע"כ דהיכא דאיתמר בש"ס איתמר, היכא דלא איתמר לא איתמר. ואין לנו לחדש גזרות מדעתנו אחר סתימת התלמוד.

גם הגאון רבנו יהונתן ב'כרתי ופלת' (פז ח) כתב: שלא גזרו 'משום מראית העין', אלא כמו 'דם דגים שכנסו' בכלי דלא שכיח והרואה לא יתלה בדם דגים, אלא יחשוב שהוא דם בהמה ועוף. וכן חלב אשה הכנסו בכלי לא שכיח כ"כ והרואה יתלה שהוא חלב בהמה. ומש"ה חששו ל'מראית העין', אבל חלב שקדים דשכיח ורגילים לבשל בחלב שקדים והוא מוטעם מאד, לא חיישינן ל'מראית העין' כלל, דמהיכא תיתי לתלות באיסור ולא בהיתר.

והוסיף ב'כרתי' (סק"ז): שחלב שקדים לא מקרי חלב, אלא מי פירות. ואטו משום שדומה לחלב במראהו נאסור לבשל בו בשר. והרי יין אדום, שדומה לדם לא נאסר 'משום מראית העין' ולא אסרו אלא בדם דגים, שהוא דם. וכן חלב אשה, הוא חלב באמת. ע"כ. ■

נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק

ביום רביעי יב' אייר 06.05.09

יציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

**זכאי
"חי כפליים"
40% הנחה!!!**

המסלול:

קבר רבי שמעון בר יוחאי זע"א	11:00 מירון
קבר רבי יונתן בן עוזיאל זע"א	12:00 עמוקא
ארוחת צהרים כיד המלך	14:00 מלון כינר
הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א	15:30 מלון כינר
קבר רבי מאיר בעל הנס זע"א	17:30 טבריה

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק

טל: 03-6777779

נמ"ח שידוכי שמחה ותקוה
שיטה חדשה מקורית ומיוחדת
שמחיבת תוצאות בעצה"ת
02-5725678

צרוקס
צרכי סאונד ווינא קו"א אקס: **03-6768855**

ל"ג בעומר
יום פטירה והילולת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זע"א

"ואמרתם נה-לחי"
ח"י רוטל משקה של ישועות גדולות
לפרנסה - זיווג - זרע של קיימא - דפואה שלמה

גם ח"י רוטל משקה מיץ ענבים
גם ח"י רוטל משקה שתיה קלה
גם ח"י רוטל משקה שוקו-חלב

"צדיק גורר והקדוש ברוך הוא מקיים"
כל השמות יזכרו לברכה ולישועה על ידי
המקובל האדיר, הרב הגאון מעוז ומברוך, המלומד בניסים ונפלאות
שרבים רבים נשענו מברכותיו ותפילותיו פועל ישועות בקרב הארץ
הצדיק רבי **ציון בוגנים** שליט"א

על ציונו של התנא האלוקי
רבי **שמעון בר יוחאי** זע"א
באתר קדישא במירון ת"ו

ההשתתפות דרך מסירת שמות לברכה ולישועה בטלפון. אין צורך להשתתף בחייון עצמו.

לנסויות שעות ופריטים נוספים ארצות הברכה:
רחי אחיך עמך
0-777-18-18-18
ת.ד. 12 אלעד 40800

זהו ימולין טוב בעדינו אדונינו בר יוחאי!!!

בעל נסיון רב עם בני נוער
התפנה לביסוס מסגרת לקירוב הלבבות באיזור שמעוניינים בהתחזקות/הצלה רוחנית מוכן להתמסר לכבוד שמים פעמיים בשבוע בשעות הערב
052-7633237

לפרסום ב'גנזי המלך'
צלצל עכשיו:
03-6777779
שלוחה 552

חדש לציבור הדתי

ניסן	משה
מוזכר ועדות רפואיות לשעבר בביטוח לאומי	מומחה לתביעות ביטוח לאומי

★ **נפגעי עבודה**
★ **ילד נכה**
★ **נכות כללית**
★ **ועדות ערערים ועוד...**

יעוץ ראשוני חינם

טל. **03-6517050**
נייד. **052-8235961**

מקצועיות התחומים

יעמדו על הברכה

מארקו בן אליהו יזכה לעלות ארצה עם כל משפחתו בקרוב

יובל בן אהובה פינה למציאת דירה מרווחת ובנים עוסקים בתורה

זיווג הגון ופרנסה בשפע למשה בן רובידה

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

ארגון 'שופרי' בראשות הרב אמנון יצחק שליט"א

ומאות אלפי בעלי התשובה בארץ ובעולם

אבלים ודווים על הסתלקותו

לישיבה של מעלה

של עטרת ראשנו ונזר תפארתנו

קדוש ישראל מאור עינינו ומנחה דרכנו

שר התורה והיראה

רבן של בעלי התשובה

מרן הגאון הגדול

רבי יהודה שפירא זצוק"ל

נשיא ארגון 'שופרי'

שהנהיג את הארגון מיום הווסדו על כל צעד ושעל

ונשאנו בחיקו "כאשר ישא האומן את היונק"

עד תום ה-30 לפטירתו ולע"ג

ארגון 'שופרי' יתן לכל דורש עד 1,000,000 קלמות מייפ וזידאו חינם

וכל סוגי ה-DVD ב-10 ש"ח בלבד

אנציקלופדיה ושחרורון ב-100 ש"ח במבצע

פרטים נוספים בטלפון 03-6777779 בין השעות 8:00-18:00